

Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național
Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 29, nr. 940, 15 decembrie 2020, 8 pagini, 1 leu, www.opinianaționala.ro

Cetină ninsă
de brad

Pagina 8

Bună seara la Moș Ajun!

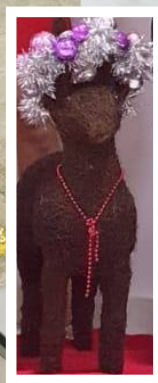
Bună seara la Moș Ajun!
Și cu bine la Moș Crăciun.

Am venit și noi odată
La un an cu sănătate,
Și la anu' când venim
Sănătoși să vă găsim.

Cu paharul
Plin de vin,
Și-n fundul paharului
Floricea Raiului.

La Anul și La Mulți Ani!

Moș Crăciun poate să vină!
La Școala Gimnazială
INTERNATIONAL
PREMIUM SCHOOL
OF BUCHAREST
pregătirile sunt șale!

La mulți ani, domnule profesor Ion TUDOSESCU!

„Pe 12 decembrie, profesorul Ion Tudoseescu a împlinit 90 de ani. Am încercat o sinteză a lucrărilor sale filosofice, din care rezultă că acestea pot alcătui un veritabil sistem filosofic, Ion Tudoseescu numărându-se astfel printre puținii gânditori români care au creat un sistem filosofic personal.” (Prof. univ. dr. Ioan N. ROȘCA)

Pagina 4

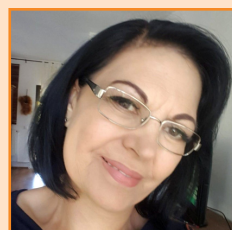

Președintele Asociației Naționale a Detectivilor
din România, Maria BUMBARU:

*Profesia este fascinantă
prin varietatea situațiilor
pe care ți le aduce pe masa de lucru*

• Doamna detectivilor din România, Maria Bumbaru, care a demonstrat că această profesie se poate practica de pe tocuri, și nu neapărat cu binoclul în mână, a acordat un interviu pentru Colegiul Universitar Spiru Haret, unde se studiază specializarea *Detectiv Particular*, în care vorbește despre provocările întâmpinate de-a lungul timpului, despre satisfacțiile domeniului, dar și despre viitorul acestei profesii în România.

Pagina 3

Există o mulțime de mituri despre detectivii particulari. Literatura și cinematografia au alimentat din plin imaginația oamenilor. De aceea, adesea, când cineva intră în biroul unui detectiv particular se așteaptă să întâlnească reprezentarea a ceea ce și-a imaginat sau a fost ajutat să își imagineze: o pipă fumegând într-o scrumieră alături de un vraf de ziare vechi pline de praf, o persoană abia conturată după norul de fum și o voce răgușită care întreabă „ce pot face pentru dumneavoastră”? Și, bineînțeles, ca în filme, detectivului urmează să i se încredințeze cele mai neașteptate și chiar bizare cereri.

Puțini știu că, de-a lungul timpului au fost făcute numeroase clasificări ale lucrurilor pe care le pot face detectivii particulari! Este bine de știut că sunt cel puțin 101 lucruri pe care aceștia le pot face; 51 de servicii clasificate la nivel mondial și acestea, la rândul lor, regrupate în 26 de domenii pe care Federația Internațională a Asociațiilor de Detectivi le-a stabilit că fiind uzuale în Europa.

Definiția spune că detectivul particular este o persoană anume pregătită și autorizată care poate face toate acele acțiuni – legale – reunite sub genericul de „investigații”, care să conducă la soluționarea cazului încredințat de clientul său. El poate lucra singur sau într-o echipă complexă, alături de alți detectivi particulari, avocați, experți din diverse domenii, specialiști și consultanți.

Ce pot face detectivii particulari? Caută și adună informații. Caută! Aceasta este munca lui. Acesta este talentul lui. Studiază documente. Oferă servicii de consultanță.

Oamenii au nevoie de oameni care să empatizeze cu cazul lor, și detectivul particular trebuie să dețină această capacitate.

Maria BUMBARU

Transformarea digitală a regiunii Sud-Muntenia are la bază un proces amplu de instruire

USH Pro Business
Evenimente, Comunicare
și Internaționalizare
www.ushprobusiness.ro

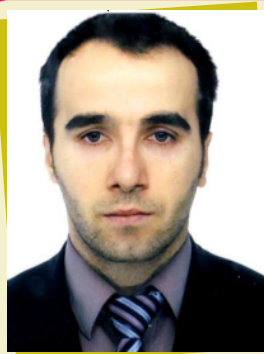
Aceasta a fost concluzia principală a seminarului organizat de consorțiul *Wallachia eHub* prin entitatea sa managerială *Danube Engineering Hub* și *USH Pro Business* în data de 11 decembrie 2020. În cadrul întâlnirii s-au analizat nevoile de digitalizare la nivel de mediu de afaceri, administrație publică și cetățeni, precum și oportunitățile pe care centrul le oferă acestora.

O temă principală a discuțiilor a fost aceea legată de interoperabilitate, fiind prezentate 54 de inițiative ISA (*Interoperability Support Actions*) ale Comisiei Europene care pot fi avute în vedere pentru accelerarea transformării digitale a regiunii. De asemenea, au fost prezentate perspectivele finanțării programelor de digitalizare la nivel regional și național. La eveniment au fost prezenți: domnul Liviu Rogojinaru, secretar de stat la Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, reprezentanți ai mass-media, ai Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia, ai unor instituții financiare, ai mediului academic și ai centrului de inovare digitală *Wallachia eHub*, precum și membri ai clusterelor fondatoare.

„Seminarul ne-a permis o reevaluare a nevoilor de digitalizare regionale care se adaugă la analizele anterioare ale centrului *Wallachia eHub* făcute în contextul validării sale la nivel național. Ne-a reconfirmat faptul că centrul va trebui să se axeze pe servicii de pregătire la nivel managerial, atât în cadrul instituțiilor publice, cât și în cadrul companiilor private, dar și la nivel de cetățeni”, a declarat prof. univ. dr. Irina Gabriela Rădulescu, coordonator *Wallachia eHub* și decan al Facultății de Științe Economice, UPG Ploiești.

„Firmele de tehnologie ale consorțiului *Wallachia eHub* au prezentat la un nivel ridicat de profesionalism aspectele de interoperabilitate, dar din păcate interesul la nivelul autorităților locale rămâne marginal în ceea ce privește aceste provocări, deși vor constata în următorii ani că nu există alt drum. Vom relua și vom insista cu aceste teme și vom încerca să aducem exemple de bună practică în domeniul digitalizării, firmelor și localităților, atât din regiune, cât și din alte zone”, a declarat conf. univ. dr. Costin Lianu, președinte *Wallachia eHub* și director general *USH Pro Business*.

Conf. univ. dr. Dragoș UNGUREANU este cadru didactic la Facultatea de Științe Economice București, Universitatea *Spiru Haret*. Povestește despre parcursul său academic, dar și despre cel profesional, dar și despre omul din spatele catedrei.

„În urmă cu zece ani m-am alăturat echipei de cadre didactice de la Universitatea *Spiru Haret*, în cadrul Facultății de Științe Economice, unde predau discipline de Finanțe, precum *Control intern*, *Control financiar* și *Expertiză contabilă*, *Evaluarea și auditul proiectelor*.

În demersul meu pedagogic pun accent pe dialog constructiv, dezbateri academice, învățare motivantă și semnificativă, gândire creativă, echitate, respect reciproc, dar și simț al umorului atunci când acesta este de calitate.

În anul 2011, am obținut recunoașterea de Doctor în *Economie și Afaceri economice internaționale* în cadrul Academiei de Studii Economice București. De asemenea, în același an am finalizat și un Masterat în *Diplomație și Securitate* la Institutul Diplomatic Român, după ce în 2003 obținusem o diplomă de Masterat în *Științe Economice*, specializarea *Afaceri internaționale*, tot la ASE. Sunt licențiat în economie din 2001.

În prezent, sunt Consilier pentru afaceri europene în cadrul Departamentului de Relații Financiare Internaționale/Afaceri Europene de la Ministerul Finanțelor Publice. Până în ianuarie 2019 am fost Expert național detașat la Comisia Europeană din Direcția Generală de Protecție Civilă Europeană și Ajutor Umanitar de la Ministerul Finanțelor.

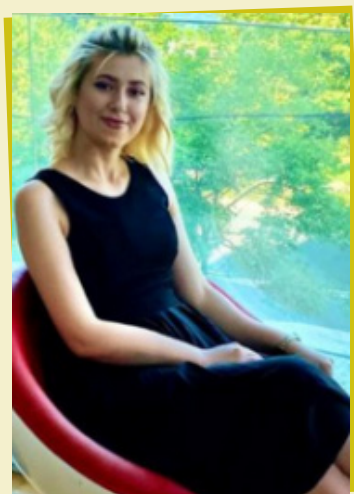
De asemenea, am mai activat în calitate de Consilier pentru afaceri europene, Consilier pentru Bugetul UE/ Secretar I (grad diplomatic) Consiliere de preaderare, Consilier de integrare.

Din 2014 și până în prezent activez și ca membru în Secretariatul Tehnic al Comitetului interministerial privind monitorizarea îndeplinirii obligațiilor ce revin României din acordurile cu instituțiile financiare internaționale (FMI, Comisia Europeană, Banca Mondială), Ministerul Finanțelor Publice.

Dacă ar fi să dau niște cifre din activitatea mea științifică aș spune că sunt unic autor a patru cărți tipărite, coautor a 12 volume, autor/coautor a 45 de articole, referate/studii publicate în reviste de specialitate, în țară și străinătate, am participat la 30 de Conferințe/Sesiuni de comunicări științifice naționale și internaționale, am 23 de citări în lucrări științifice, naționale și internaționale și am participat la trei teme de cercetare științifică în calitate de coordonator și/sau membru în colectivul științific.

Mă consider un om care deține o bună abilitate de a lucra ca membru al unei echipe și, de asemenea, de a o coordona, de a comunica esențialul și am bune capacități de raportare. Sunt o persoană proactivă, dinamică, cu o gândire flexibilă, inovativă, cu foarte multe capacități analitice, de abstractizare și de sinteză.

În timpul liber îmi place să fac sport, cu precădere să joc tenis de câmp, fiind chiar dispus să accept și o provocare, dar care, indiferent de rezultat, nu va influența criteriile de evaluare a studenților”.

Îi plac romanele polițiste, romanele de dragoste, dar în același timp iubește să călătorească și să gătească atunci când timpul îi permite. Primul lucru pe care îl face în fiecare dimineață este să pornească muzica și să-și facă cafeaua pentru a începe ziua cu o energie pozitivă.

Ea este **Mirela Andreea OPREA** și a absolvit în această vară Facultatea de Științe Juridice și Științe Administrative, specializarea *Drept*, din cadrul Universității *Spiru Haret*. În prezent, urmează un masterat în *Științe Penale și Criminalistică*, visul său fiind acela de a urma o carieră în magistratură. În acest sens, a început să pună bazele formării sale încă de pe băncile facultății.

„Mi-am dorit să urmez profesia de avocat și pentru a înțelege mai bine ce presupune aceasta m-am înscris la diverse internship-uri

în cadrul unor societăți de avocatură din București. Iar în cele din urmă m-am angajat ca paralegal la o societate de avocatură, unde am reușit să pun în practică toate informațiile pe care le-am dobândit de-a lungul anilor de facultate, dar și să învăț secrete ale profesiei de avocat. În prezent, mi-am îndreptat atenția către magistratură și mă pregătesc pentru examenele ce vor urma”, mărturisește aceasta.

Pe parcursul anilor de studenție a fost membră a Senatului Universității (până la finalizarea studiilor), reprezentant al studenților, timp de doi ani. De asemenea, a avut oportunitatea de a-și prezenta lucrările în cadrul unor conferințe naționale și internaționale.

A fost impresionată de majoritatea cadrelor didactice cu care a interacționat, deoarece, după cum povestește Mirela, „sunt persoane foarte deschise, care într-adevăr își dau interesul, care te ajută atunci când nu înțelegi materia și, cel mai important!, care îți dau sfaturi. Astfel, pe această cale, aș vrea să le mulțumesc: domnului Marian Ilie, doamnei Aura Preda, doamnei Adina Rădulescu, doamnei Paula Grecu, doamnei Mariana Rudăreanu, doamnei Maria Popescu, domnului Florea Bujorel, doamnei Diana Artene, doamnei Roxana Ifrim. Tot ce pot spune este faptul că sunt persoane deosebite, care au avut o influență pozitivă asupra carierei mele.”

Femeile puternice și de succes, de exemplu Margaret Thatcher, Indira Ghandi, Prințesa Diana, Angela Merkel, Regina Maria, care s-au remarcat de-a lungul timpului au inspirat-o dintotdeauna.

„Toți oamenii se aseamănă prin cuvinte. Numai faptele îi deosebesc.” – este citatul după care se ghidează.

„Să fiți cei mai buni! În orice domeniu vă doriți să activați: drept, psihologie, medicină veterinară etc., să aveți mereu dorința și râvna de a fi cei mai buni! Acesta este îndemnul pe care îl transmit haretistilor de astăzi.

LA DISTANȚĂ. DAR ÎMPREUNĂ!

În organizarea prof. univ. dr. Grigore Albeanu, conf. univ. dr. Nicoleta Iacob și Răzvan Vlăgioiu, vineri, 11 decembrie, la Facultatea de Inginerie și Informatică din cadrul Universității *Spiru Haret* a avut loc, online (<https://meet.google.com/dqx-mhdi-tdm>), ediția a IV-a a Workshop-ului *Baze de date*.

A fost o activitate de succes, la care studenții au participat cu lucrări și intervenții pe marginea lor:

- *Închiriere Auto* - George Mitu, anul II
- *Colectarea și gestionarea datelor despre studenți din cadrul unei facultăți* - Maria (Scrisu) Ciomartan, anul II
- *Crearea structurii pentru un magazin online* - Valentin-Cristian Mosor, anul II
- *Gestionare și întreținere baze de date magazin* - Romulus Moldovan, anul II
- *Gestiunea angajaților într-o instituție de învățământ* - Marc Antonio Neagu, anul II
- *Aplicație pentru secretariatul unei universități* - Ana Maria Cremeneanu, anul III
- *Sistem de gestiune Echipamente IT* - Cochintu Florin, anul III
- *Aplicație WEB – C.R.U.D. – PHP/MySQL*; *Aplicație web pentru generarea evidentelor electronice* - Florin Bălan, anul III
- *Cinema online* - Sorina Dobrin, anul III
- *BD pontaj* - Alexandru Ionescu C., anul II
- *BD produse de înfrumusețare* - Gabi Cristian Oancea, anul II
- *Comenzi Online* - Alexandru Nica, anul II
- *BD Magazin electronice* - Victor Trandafir, anul II
- *Harta turistică a județului Vâlcea* - Georgiana - Carmen Turbureanu, anul III
- *Agenție de recuperare creanțe* - Eugen Vasile, anul III
- *Creare structură aplicație web pentru gestionarea albumelor foto* - Marius Costache, anul II
- *Bazar Online* - Claudiu Ilie, anul III
- *BDVânzăriCărți* - Paula Badea (Bejenaru), anul III
- *Sistem Managerial Studenți* - Vasile Cercel, anul III
- *Catalog Virtual* - Alexandru Cătălin Petrișor, anul III
- *Aplicație bancară* - Vali-Ionuț Eremia, anul III
- *Baza de date cu Laptop-uri* - Eduard Cristian Mircea, anul II
- *BD Universitate* - Iulian Ionuț Dobre, anul II
- *Biblioteca Online* - Ioan Alexandru Ciulei, anul III
- *Magazin* - Ion Bordeniciu, anul II
- *Sistem de gestiune centru medical* - Ioan-Dan Puslenghea, anul III
- *Aplicație socială pentru muzicieni (Android)* - David Isăilă, anul III
- *Interfața web joc Monopoly* - Abel Mihăilescu, anul III
- *Biblioteca Online* - Albert-Marian Finaru, anul III
- *AutoDEALERY (I.B.D)* - Alexandru Manole, anul III
- *Structura aplicație cu Înregistrare utilizator nou, Logare și Editare profil* - Paul Răzvan Ropotan, anul III
- *Editor baze de date* - Alexandru Florin Jalbă, anul III
- *Baza de date a unei instituții bancare* - Alexandru Adrian Marin, anul III
- *Baza de date a unui hotel (gestiune)* - Cristian Marian Caracas Ristea, anul III.

Felicitări!

ÎN SERVICIUL COMUNITĂȚII

Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră (CCOC) al Universității *Spiru Haret*, încă de la începutul pandemiei, a fost mijloc de sprijin, atât pentru studenții, masteranzii și absolvenții săi, cât și pentru publicul larg.

● Serviciile gratuite, oferite tuturor celor care au nevoie de sprijin, inclusiv personalului medical și celor care lucrează în serviciile de urgență, s-au concretizat în ședințe oferite, 98 la sută, telefonic

● În ceea ce privește serviciile de consiliere și activitățile destinate studenților, masteranzilor și absolvenților USH, de la începutul pandemiei, acestea s-au desfășurat, 99 la sută, online sub forma întâlnirilor individuale și de grup.

„Ca psiholog, aș spune că profilul persoanei care apelează la serviciile de consiliere și psihoterapie, în general, este acela al individului care are capacitatea de a recunoaște în primul rând față de sine că are nevoie de ajutor. Pe lângă această calitate mai are una la fel de importantă, are încredere în celălalt, cu alte cuvinte este capabil să îl investească cu încredere pe profesionistul cărui i se adresează. Desigur că există în profilul său și curaj, motivație și dorință de mai bine.

În general studenții sunt interesați de consiliere în carieră, de crearea unui traseu educațional bine stabilit și de dezvoltarea abilităților transferabile. În timpul pandemiei am putut observa construirea unui sentiment mai important de implicare civică, dezvoltarea sentimentului de

responsabilitate, dar și o mai mare deschidere pentru înțelegerea de sine.

Studenții, masteranzii și absolvenții USH, dar și elevii de liceu aflați în anii terminali, pot accesa serviciile CCOC pe bază de programare, atunci când vorbim despre ședințe individuale. CCOC propune anumite teme pentru activitățile de grup, iar specialiștii noștri sunt mereu la dispoziția studenților care pot propune activități de grup în funcție de interesele lor. Activitățile CCOC sunt afișate pe site și pe facebook și sunt promovate la nivelul facultăților”, spune directorul centrului, psiholog dr. Victoria Stan.

Ședințele de consiliere individuală durează 50 de minute și doar rareori se întâmplă ca acestea să fie singulare, de obicei, studenții revin atâta timp cât au nevoie, fără a avea o limită a numărului de ședințe.

Președintele Asociației Naționale a Detectivilor din România, Maria BUMBARU: *Profesia este fascinantă prin varietatea situațiilor pe care ți le aduce pe masa de lucru*

• **Doamna detectivilor din România, Maria Bumbaru, care a demonstrat că această profesie se poate practica de pe tocuri, și nu neapărat cu binoclul în mână, a acordat un interviu pentru Colegiul Universitar *Spiru Haret*, unde se studiază specializarea *Detectiv Particular*, în care vorbește despre provocările întâmpinate de-a lungul timpului, despre satisfacțiile domeniului, dar și despre viitorul acestei profesii în România.**

Ce v-a determinat să alegeți profesia de detectiv particular?

Evenimentele istorice (schimbarea regimului în 1989) și vârsta pe care o aveam la acel moment mă determină să spun că totul a venit la timp: un timp propice deciziilor și alegerilor care aveau să mă ducă exact în momentele începuturilor detectivismului actual în România. Pentru cei mai mulți dintre profesioniștii domeniului, dorința de a deveni detectiv particular crește odată cu conturarea trăsăturilor care stau la baza alegerii: dorința de a descoperi adevărul, dragostea pentru oameni, dorința de a depăși limitele și a ajunge acolo unde poți face lumină. Încă din copilărie am avut mintea plină de acțiunile lui Hercule Poirot sau ale lui Sherlock Holmes! Mi-a plăcut să dezleg enigme, să completez puzzle-uri complicate, să îmi exerseze logica (am învățat bine doar dacă am înțeles logica lucrurilor, nu am fost o „tocilară” care doar a memorat), pe scurt, mi-a plăcut să știu...

În spatele imaginii unei femei frumoase, se află o persoană dinamică, hotărâtă și fermă. Întotdeauna a vrut să își testeze limitele și să facă temeinic lucrurile în care crede. Dacă nu ar fi ales acest drum, Maria Bumbaru ar fi vrut să fie jurnalist de investigații, avocat sau psiholog. Însă își dorea ceva care să o provoace și mai mult...

Am ales investigația privată, profesia în care sunt într-o competiție permanentă cu mine, profesia în care niciodată nu știu suficient, întotdeauna învăț lucruri noi și, cel mai important, am posibilitatea de a trăi experiențe unice, o mie de vieți într-una singură. Parcursul profesional a însemnat mai întâi o profundă și chiar costisitoare documentare asupra domeniului despre care în România nu se cunoștea nimic; a continuat și continuă și acum cu perfecționări profesionale în țară și în străinătate. Investiția în pregătirea profesională este cea mai importantă. Am înființat *Agenția de detectivi* în anul 1999, cheltuiind pentru birou tot ce dețineam la acea dată. Drumul nu a fost și nu este ușor. Dar niciodată nu m-a încercat gândul să renunț.

A existat o persoană care v-a influențat traseul profesional?

Da, au fost mai multe persoane. Întotdeauna am purtat recunoștință mentorilor mei și persoanelor care m-au încurajat în momente dificile ale parcursului profesional. Unii dintre mentorii mei nu mai sunt în viață, am fost norocoasă să îi întâlnesc, le datorez enorm. Dintre toți cei pe care cu mare recunoștință i-aș enumera aici, am ales să vorbesc doar despre un bun prieten avocat, un exemplu de profesionalism, o adevărată enciclopedie, de o exigență și de un perfecționism aproape insuportabile (studiase Medicina, care a fost pasiunea lui, și apoi, silit de împrejurări, Dreptul). Când a auzit că vreau să deschid o agenție de detectivi și că nu doresc să fiu avocat (deși lucram în biroul lui), mai întâi a pufăit furios din țigară, apoi m-a ținut cu privirea și m-a întrebat prevenitor dacă nu cumva am înnebunit! Când a înțeles însă că sunt hotărâtă, mi-a pus o singură condiție: să fac lucrurile serios! Și cât de bine pot. M-a ajutat să ajung la cele mai bune birouri de detectivi din S.U.A., Canada etc. Am întâlnit detectivi – adevărate legende (în Austria, Germania, Canada, Pakistan etc.) care mi-au devenit modele și de la care am învățat ceea ce nu se găsește scris în cărți. Dar, la fel de mult mi-au influențat traseul profesional și aceia cu care am pus bazele *Asociației Naționale a Detectivilor din România* și care m-au onorat cu încrederea cu care s-au alăturat acestui domeniu.

Doamna detectivilor din România, așa cum ați fost supranumită, ați deschis prima agenție de profil din România. Care sunt primele amintiri legate de acest demers?

Zâmbesc întotdeauna când îmi amintesc acele zile. Așa cum am mai spus, am investit

în deschiderea biroului tot ce aveam la acea dată. Despre detectivi nu se știa mai nimic. În acel timp, *Cartea de telefoane* și *Pagini aurii* erau cam cele mai importante mijloace de informare, de reclamă. În cartea de telefoane eram la litera „A”... *Agenția de detectivi* – ușor de găsit!

Cred însă că mai mult de jumătate de an m-au sunat numai prietenii și cunoștințele, deși eu veneam punctual la birou la ora 9.00 și plecam la ora 17.00. Îmi impusesem acest program, gândind că nu se cuvine să sune cineva la birou și să nu răspund. Scrisesem *Managementul Agenției de detectivi* și doream să mă conving că tot ceea ce spuseseam acolo era aplicabil. Calculasem cheltuielile, fiecare dotare, chiar și salariul meu. Zilele treceau și eu îmi amintesc, acum, răbdarea și seriozitatea cu care îmi aranjam zilnic agenda pe birou, pixurile, și apoi citeam conștiincios din cărțile pe care le cumparasem din străinătate, despre cazuistică și metode și tehnici de investigare, despre legile din alte țări. Până în ziua în care a sunat primul client: o doamnă în vârstă, al cărui chip mi-l amintesc perfect. Primul meu caz adevărat! Amintirile din acea perioadă sunt indiscutabil legate de preocuparea de a avea reglementări legale în domeniu, de a convinge că aceasta este o profesie, nu o aventură. Presa nu încuraja deloc domeniul, ba, mai rău, căuta „senzaționalul” și prezența detectivului particular, așa cum și-l închipuia, spionând cu un binoclu printre boscheți și cu șapca pe ochi. Mi-a fost greu să îi conving să mă primească la emisiuni purtând pantofi cu toc și deux pieces elegant. Mi se cereau fotografii cu binoclul în mână, cu lupa, cu șapca, se declarau nemulțumiți să filmeze un birou plin de dosare și cărți, în care se afla o femeie. Ce fel de detectiv este asta?!

Cum ați reușit să faceți performanță într-o carieră dominată de bărbați?

Întotdeauna am crezut că performanța, în orice domeniu, are la bază pasiunea cu care faci lucrurile, perseverența și crezul personal. Este adevărat că în domeniul detectivistic sunt puține femei, dar sunt foarte apreciate. Cred că avantajul meu a fost dat de modul în care m-am documentat asupra profesiei, de faptul că am călătorit în multe țări și am cercetat cum se petrec lucrurile acolo și am reușit să am o viziune asupra modului în care trebuie să se desfășoare lucrurile. Am întâlnit mulți detectivi particulari străini, am vizitat birourile lor, i-am văzut la muncă împreună cu copiii lor... Pentru mine nu a existat niciodată cale de întoarcere sau soluții de rezervă. Și cred că această determinare, modul în care am visat profilul detectivului particular român, crezul meu personal în viitorul acestei profesii, mi-au adus recunoașterea și respectul colegilor.

Ați avut momente în care v-ați temut pentru viața dumneavoastră?

Desigur, sunt multe situații în care viața îți poate fi pusă în pericol. Pentru asta nu trebuie să fii detectiv particular, este de ajuns să conduci imprudent, spre exemplu. Dar, există într-adevăr în cariera fiecărui detectiv particular cel puțin un caz despre care își amintește că „a scăpat ca prin urechile acului”. Eu îmi amintesc despre un caz care m-a dus undeva mai jos de Napoli, și unde, imprudentă, recunosc, m-am aventurat cu o mașină închiriată într-o zonă total necunoscută, unde operau niște traficanți. Atenți la indicațiile GPS-ului (unde introdusesem o adresă despre care aveam ceva informații), care ba avea semnal, ba nu avea, ne-am trezit, eu și însoțitorul meu avocat, drept în spatele mașinii pe care o căutam. Am fost descoperiți, evident, eram un fel de extraterestri în satul acela de munte, cu case risipite pe tot felul de coaste, cu drumul îngust pe care nu puteam întoarce, sat în care se cunoșteau toți, și toți făceau trafic de ceva, după cum am aflat ulterior. O mașină ne-a blocat drumul în față, alta în

spate...ca în filme. Am jucat rolul unor proști rătăciți, incapabili să înțeleagă ceva; în cele din urmă ne-au dat drumul. Am simțit frica asemenea unui șarpe rece, mi-am reproșat faptul că m-am aventurat într-o zonă de care eram nu numai străini, dar despre care chiar știam că este evitată și de italieni. Mi-a fost mai clar ca niciodată de ce detectivul particular trebuie să fie prudent și să se documenteze bine înainte de a acționa.

Ne puteți da detalii despre cel mai lung caz la care ați lucrat?

Îmi este greu să-l aleg pe cel mai lung, dar vă pot spune doar că unele cazuri au durat chiar și trei-patru ani. De asemenea, vă pot spune că lucrez pentru aceleași persoane, cazuri diferite. Oamenii au încredere și revin la Agenție, uneori cu probleme mici, pe care le-ar putea rezolva singuri, dar se simt mai bine dacă ne ocupăm noi de ele, alteori cu probleme serioase. Sunt persoane pentru care lucrez de 20 de ani. În categoria cazurilor lungi intră partajele de firmă, care necesită identificarea de bunuri, sau disparițiile de persoane, tinere fugite de acasă sau traficate.

Care este primul lucru pe care îl faceți atunci când începeți să investigați o persoană?

Munca mea începe din momentul întâlnirii cu clientul. Am uneori și câte 3-4 întâlniri cu acesta, întâlniri în care întocmesc fișa de caz, în care sunt atentă la amănunte și pun multe întrebări. Aceasta înseamnă destul de multe ore. Apoi, după redactarea Fișei de caz, pe care clientul meu o semnează și își asumă adevărul și corectitudinea datelor pe care mi le-a furnizat, stabilesc împreună cu acesta obiectivele cazului, întrebările la care clientul meu așteaptă răspuns. Ulterior, redactez un plan de lucru și stabilesc primele verificări. Multe dintre verificări pot fi făcute astăzi din birou, mă documentez cu privire la diferite aspecte ale cazului, ce instituții îmi vor fi utile în caz, unde anume trebuie să caut ceva etc. Uneori, un studiu de caz poate însemna și câteva săptămâni de documentare, de întâlnire cu specialiști de a căror opinie am nevoie etc. Și, în final, investigațiile și acțiunile care duc la soluționarea cazului. Totul finalizat într-un Raport documentat.

Ce vă place cel mai mult la această profesie?

Profesia este fascinantă prin varietatea situațiilor pe care ți le aduce pe masa de lucru. Cel mai adesea legate de viața oamenilor, adevărate romane. Unele cu adevărat impresionante. De asemenea, îmi plac provocările. Întotdeauna sunt lucruri noi, solicitări noi, mereu și mereu ai ceva de învățat. Îmi place să mă testez permanent, să îmi forțez limitele și chiar să găsesc soluții atipice, neașteptate.

Practicarea acestei profesii v-a făcut să priviți oamenii altfel?

Indiscutabil, da. Trăind alături de ei evenimente din intimitatea lor, aducând lumina în conuri de umbră, descălcind fire încurcate, am început să înțeleg mult mai bine natura umană, motivele pentru care lucrurile se întâmplă așa și nu altfel. Am învățat să nu judec, să nu împart oamenilor în buni și răi, să înțeleg că sunt diferiți și fiecare are perspectiva sa. Oamenii vin la detectiv cu încredere, cu speranță, să primească o soluție. Nu vin să fie judecați sau catalogați. Și mă simt onorată, dar și responsabilă că ei îmi acordă încrederea lor. Consilierea noastră este foarte importantă în toate cazurile. De aceea este și prevăzută în obiectul de activitate. Am învățat să nu folosesc viața mea, convingerile și felul meu de a fi drept etalon pentru alții.

Care considerați că sunt greșelile de neiertat în această profesie?

Regula de aur este păstrarea confidențialității în toate cazurile și situațiile. A încălca secretul profesional este una dintre cele mai grave greșeli. Cu consecințe ireparabile de cele mai multe ori. Tratarea unui caz pe care l-ai acceptat în funcție de preț sau de importanța clientului... Un caz acceptat este o obligație de onoare, asumată. Minciuna este de neacceptat și de neiertat. Să scrii sau să spui

neadevăruri este incalificabil. O altă greșală este să accepți un caz atunci când știi că nu ai mijloacele necesare să îl rezolvi, să te supraestimezi și să faci promisiuni fără acoperire. Lista este mult mai lungă, dar mă opresc la acestea ca fiind de neacceptat.

Cum arată o săptămână a unui detectiv particular?

Pentru mine este întotdeauna foarte încărcată. Munca de birou și de documentare în cazuri, cititul corespondenței zilnice și răspunsurile, ședințele de analiză cu echipa de lucru, întâlniri cu avocați, cu experți, cu specialiști colaboratori, întâlniri cu clienții, participări la evenimente de orice fel, sociale, de afaceri, conferințe – unde un detectiv particular trebuie să fie întotdeauna prezent, să fie informat cu ce se întâmplă în jurul lui, în societate, în zona de afaceri, în politică. Și nu în ultimul rând, studiul publicațiilor de specialitate. Pentru cei care fac și multă muncă de teren, săptămâna este foarte concentrată și de multe ori fără sămbătă sau duminică.

Internetul vă ajută în profesie sau dimpotrivă?

Cred că nici nu îmi pot imagina un detectiv în secolul 21 fără internet și toate descoperirile tehnice care îi ușurează munca. Un telefon performant acum este un adevărat birou la purtător. Totul are o cu totul altă viteză; așadar, detectivul particular trebuie să aibă abilitatea de a utiliza tot ceea ce îl ajută să ajungă cât mai repede la informație.

Ce relația aveți cu poliția?

Având în vedere că Poliția, mai precis Inspectoratul General al Poliției, este autoritatea care acordă licențele de funcționare pentru agențiile de detectivi și controlează legalitatea funcționării acestora, relația nu poate fi decât bună. Aș putea spune că, în timp, ne-am acomodat unii cu alții și am învățat să colaborăm. A existat într-adevăr o reținere din partea Poliției la început, dar cum totul evoluează, cred că astăzi complementaritatea domeniilor a fost bine înțeleasă și totul se desfășoară în spiritul colaborării: adică de partea legii.

Cum arată viitorul profesiei de detectiv particular în România?

Promițător. Am încredere în generația nouă de detectivi particulari. Vin oameni cu pasiune, cu abilitatea de a folosi un calculator, eliberați de multe prejudecăți și mentalități, care vorbesc cel puțin o limbă străină, capabili să răspundă provocărilor profesionale, ambicioși, care înțeleg să studieze, să se pregătească temeinic și, mai ales, înțeleg că, înainte de a câștiga, trebuie să investești! Personal, depun eforturi pentru a convinge că succesul în această profesie este o rețetă compusă din pregătire profesională permanentă, muncă, viziune și talent personal. Nu vor fi multe agenții de detectivi particulari, cel mai probabil, și nici milioane de practicieni, dar cu siguranță vor fi buni, pentru că altfel nu vor putea rezista pe piață.

Care este moto-ul după care vă ghidați în viața de zi cu zi?

„Nu neglijați amănuntele, căci ele alcătuiesc perfecțiunea, iar perfecțiunea nu este un amănunt.” (Platon)

Cartea preferată:

Stieg Larsson – Trilogia Millenium (Bărbați care urăsc femeile. Fata care s-a jucat cu focul. Castelul din nori s-a sfărâmat). George Arion – Detectiv fără voie.

Personajul preferat (carte sau film):

Hercule Poirot (Aghata Christie); Profesorul (Fabrica de bani)

Melodia preferată:

Que Sera, Sera (Whatever Will Be, Will Be)

Țara preferată:

Italia

Spectacolul de teatru preferat:

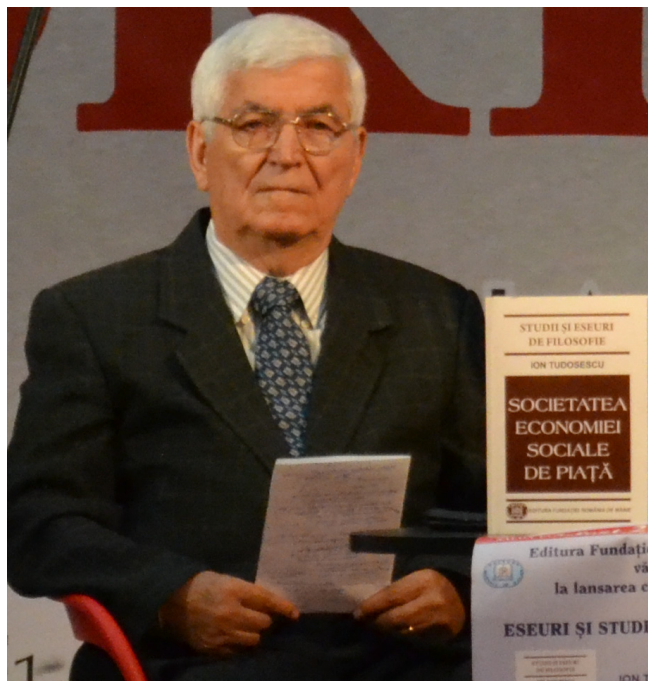
Gaițele – Alexandru Kiritescu

Hobby-uri:

Călătoriile, lectura, muzica

Prof. univ. dr. ION TUDOSESCU la 90 de ani

O viață dedicată învățământului și cercetării filosofice

Prof. univ. dr. Ion Tudosescu (n. 12 decembrie 1930 în comuna Rădești-Muscel, județul Argeș) este unul dintre cei mai activi și mai importanți filosofi români contemporani, care a îmbinat permanent activitatea didactică de 57 de ani, în cadrul unor catedre de filosofie sau de științe sociale din învățământul superior din București, cu activitatea de cercetare.

În domeniul învățământului, Domnia sa a îndeplinit și importante funcții administrative, și anume: decan la Facultatea de Filosofie a Universității din București (1976-1978), director al Institutului de Filosofie al Academiei Române (1976-1986), decan al Facultății de Filosofie și Jurnalism a Universității Spiru Haret (1996-1999) și prorector al Universității Spiru Haret (1996-1999), precum și șef de catedră la facultățile amintite de la Universitatea București și Universitatea Spiru Haret și la Catedra de Științe Sociale de la Institutul Politehnic din București.

În activitatea de cercetare, a avut preocupări în domeniile metafizicii, filosofiei științei, filosofiei sociale, filosofiei valorilor, metafizicii, istoriei filosofiei, teoriei acțiunii sociale, publicând, ca unic autor, nu mai puțin de 25 de cărți de filosofie și peste 350 de studii și tot atâtea comunicări științifice, dintre care peste 20 de comunicări prezentate la congrese mondiale de filosofie și la conferințe și simpozioane internaționale.

Din însăși enumerarea domeniilor filosofice pe care le-a abordat, fără a mai menționa și titlul lucrărilor sale de autor, rezultă că Profesorul, aflat la o splendidă vârstă aniversară, a meditat de-a lungul vieții la varietate și suficiente teme, care pot „arhitectura”, cum frumos spune Domnia sa, un întreg sistem filosofic. Iar în filosofie, ca sistem de discipline filosofice, unele fundamentale, altele secundare, nu ca valoare, ci în sensul de discipline de ramură, întemeiate pe cele fundamentale, poți intra prin oricare domeniu sau, chiar, prin orice problemă circumscrișă unei problematice mai largi.

Tânăr absolvent al Facultății de Filosofie a Universității din București, Ion Tudosescu și-a început cercetările sale filosofice cu tema *determinismului*, subiect pe care, după aproape 10 ani de lucru, și-a susținut teza de doctorat și, în același an, a publicat lucrarea *Teoria determinismului și știința contemporană* (1971), apreciată de Academia Română cu Premiul Vasile Conta. Cercetările pe tema *determinismului* i-au permis autorului să filosofeze atât pe marginea științelor naturii, îndeosebi a fizicii cuantice și a biologiei, cât și a unor științe sociale, ca psihologia și sociologia, pentru că determinarea este prezentă deopotrivă în natură și societate. Ele i-au îngăduit autorului să dialogheze cu orientările în domeniu, susținute de cei mai importanți oameni de știință și filosofi contemporani, și să contribuie, alături de alți cercetători de renume, la înmălărirea determinismului clasic, al cauzalității mecanice, cu noi idei paradigmatică, privind 1) *cauzalitatea statistică*, manifestă în microfizică și în societate, 2) *existența finalismului* – sub forma cauzalității biunivoce sau a conexiunii inverse –, cu două tipuri de raporturi biunivoce, cele de finalitate (specifice naturii) și cele teleologice (funcționând, ca scopuri, numai la nivelul determinismului uman), 3) *îmbinarea structuralismului acauzal cu structuralismul genetic, cauzal*.

Plecând de la cercetarea determinării naturale și sociale, preocupările ulterioare ale profesorului și filosofului Ion Tudosescu s-au amplificat în două direcții complementare: pe de o parte, în planul disciplinelor filosofice fundamentale, care privesc existența în ansamblu (abordată, între altele, în lucrarea *Ideea de unitate a lumii în gândirea filosofică contemporană*,

Editura Științifică, 1971), iar pe de altă parte, în sfera disciplinelor filosofice aplicative, dintre care a aprofundat antropologia filosofică, praxiologia, filosofia socială, filosofia culturii și filosofia valorilor.

În ce privește disciplinele filosofice fundamentale, Ion Tudosescu a distins între *ontologie*, ca teorie a *ființei ca ființă* sau a ființei absolute, și *metafizică*, acestea rezervându-i ca principal obiect *esența cosmică*, a lumii cunoscute în mod științific. A diferențiat, de asemenea, *ontologia de teologie*, atât prin obiect, prima conotând ființa în mod laic, iar cea de a doua înțelegând-o ca ființă divină, cât și, corespunzător, prin facultățile cognitive de constituire.

Dintre multiplele discipline filosofice aplicative, Ion Tudosescu a stăruit cel mai mult asupra praxiologiei. În mai amplă sa lucrare de acest gen, *Acțiune umană și existență* (Editura Fundației România de Măine, 2018), în care a subliniat că omul devine prin faptele sale, a arătat că acțiunile umane nu sunt doar cauzate de diferite cerințe din exteriorul subiectivității, ci au o multiplă motivație: nomologică, psihologică, axiologică, societară și teleologică. Cu alte cuvinte, omul este impulsionat să acționeze de interesul de a cunoaște obiectul acțiunii, de trăirile legate de acțiune, de valoarea rezultatului acțiunii sale, de importanța ei pentru societate, precum și de scopul acțiunii sau idealul vizat. Autorul a precizat că acțiunea presupune, de asemenea, *libertatea umană* și că libertatea angajează fie *răspunderea*, atunci când omul acționează în virtutea regulilor și normelor existente și își propune să le respecte, fie *responsabilitatea*, atunci când el iese din normele prestabilite, riscând să fie sancționat în caz de eșec.

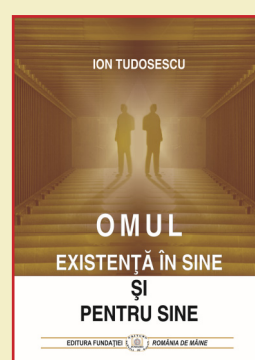
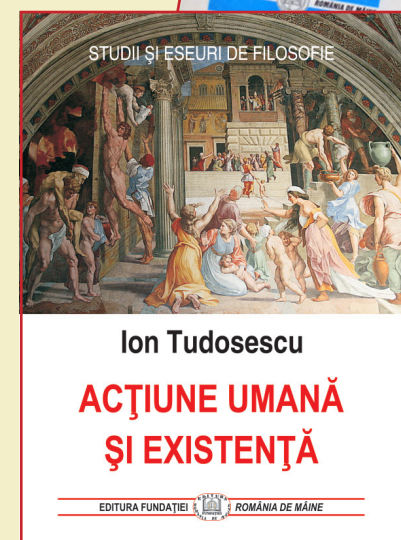
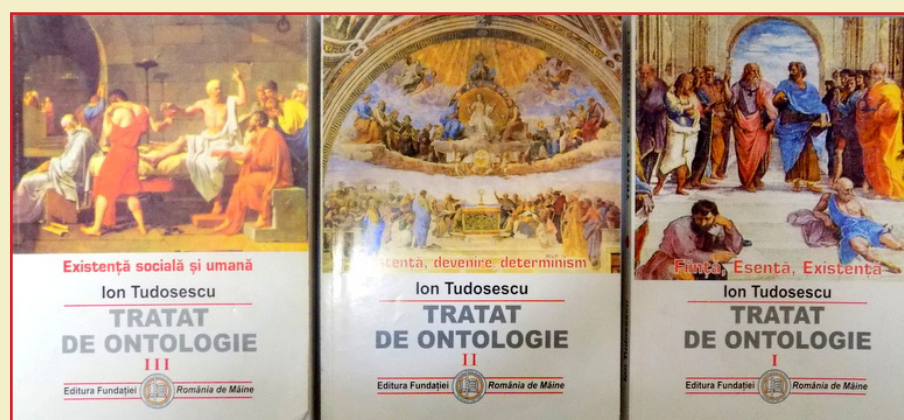
O altă ramură filosofică abordată de Ion Tudosescu o constituie filosofia culturii, căreia i-a consacrat lucrarea *Condiția și finalitatea existențială a conștiinței sociale și a culturii*, subintitulată *Tratat de filosofia culturii* (Editura Fundației România de Măine, 2013). Aici, a tratat nu numai formele culturii spirituale: știința, filosofia, mitul, forma magică și cea mistică, morala, arta, religia, ci și pe cele ale culturii spiritual-materiale: politică, juridică, economică. În spiritul filosofiei fundamentale și cel al filosofiei aplicative, a susținut că valorile din fiecare formă a culturii prezintă un dublu caracter: metafizic sau universal și concret-istoric sau particular. Corelativ cu teza caracterului istoric, a menționat că fiecare formă a conștiinței și culturii are o finalitate existențială, pe care a ilustrat-o cu multiple referiri la condiția acestora în contemporaneitate, în țările europene în general și în țara noastră în mod special.

În cea mai recentă carte a sa, *Rostul filosofiei (în spiritualitatea umană) și identitatea filosofiei românești* (Editura Fundației România de Măine, 2019), Ion Tudosescu a susținut că filosofia este importantă pentru afirmarea umanistă a omului, deoarece, prin ideile ei de maximă generalitate, îi permite acestuia să se privească pe sine atât ca *parte a naturii*, cât și ca *parte a societății*, iar ca om social – nu numai ca un om economic, care produce și consumă bunuri materiale, ci și ca om spiritual, deci ca ființă complexă, care, prin înfăptuire valorică, îndeosebi filosofică și religioasă, își transcende condiția sa empirică. Totodată, cartea cuprinde și câteva studii remarcabile despre felul cum au înțeles fondul lumii, cu repercursiuni în sfera umanului, unii dintre pilonii filosofiei românești din deceniile de mijloc ale secolului al XX-lea: Lucian Blaga, Mircea Florian, Ștefan Lupașcu, Constantin Noica și Tudor Vianu.

Fără a ne referi la alte lucrări importante ale filosofului Ion Tudosescu, credem că și succinta schiță a activității lui teoretice ne permite să-l circumscriem celor mai importanți gânditori din calendarul filosofiei românești, la care s-a raportat cu receptivitate și pe care i-a continuat, configurându-și propriul său sistem filosofic, în raport cu evoluția științei și cu principalele orientări filosofice contemporane.

La ceas aniversar, îi dorim domnului profesor Ion Tudosescu multă sănătate și putere de muncă, alături de familie și de cei dragi, noi satisfacții filosofice și împlinirea speranțelor de mai bine în evoluția societății românești și a lumii contemporane!

Prof. univ. dr. Ioan N. ROȘCA

VITRALII

VITRALII

Va fi iarăși ce-a fost

Anul acesta, care stă să plece spre istorie, va rămâne ca unul foarte greu de analizat. Nimic nu a mers bine. Omenirea s-a văzut dintr-odată asediată în propria cetate, pe care o credea inexpugnabilă, de un inamic microscopic, agresiv și greu de înlăturat. De fapt, această perioadă a redeșteptat în oameni frica aceea veche, de răul absolut și de neînfruntat, de care nu te poți ascunde în spatele zidurilor civilizației. Iată însă că nimic nu poate sta în calea evoluției naturale. Ceea ce niște oameni numeau la un moment dat „o simplă gripă” a făcut să pară ridicolă toată spolia de civilizație care ne ținea departe de mentalitatea de peșteră în care s-a plămădit și a evoluat rasa umană. La ce bun ultratehnologiile, armele sofisticate, avioanele invizibile, roboții trimiși pe Marte sau pe Lună sau dincolo de Sistemul Solar? Morbul acesta ignoră pur și simplu, spre disperarea unora, tehnologia 5G și războaiele economice pe care aceasta le-a provocat, granițele trasate artificial între națiuni, rasa, credința, culoarea pielii. Nu contează din ce zonă a lumii ești sau cât de avansat este statul în care îți duci traiul, virusul îți poate invada corpul, mintea, îți întoarce viața pe dos cât ai clipi.

Omenirea privește, perplexă, cum un mod de viață pe care l-a clădit în sute de ani, o economie globală extrem de solidă, se năruie în doar câteva zile. Etica, morala, compasiunea au dispărut, relevând adevărata esență a naturii umane pe care, până acum, tehnologia și confortul au ținut-o ferecată în adâncimile minții. Solidaritatea a devenit subiect de bancuri. A fi uman a devenit o glumă. În unele locuri de pe glob, oamenii s-au înfruntat cu băte și pietre pentru a obține un medicament, iar în altele, bătrânii au fost lăsați să moară pentru a face loc unor tineri în secțiile ATI. Unele state au blocat exporturile de medicamente vitale, iar altele au cumpărat de pe piață toate echipamentele de protecție și aparatul medical necesare în lupta împotriva infecției provocate de virus. Ce fel de lume este aceasta? E suficientă, până la urmă, totuși, o epidemie de gripă, fie ea și foarte severă, ca să ștergi cu buretele tot ceea ce înseamnă civilizație, solidaritate, bun-simț? Atunci, lumea asta doar ni s-a părut bună, pentru că nu este nimic altceva decât un sistem biologic care funcționează pe baza selecției naturale. Un fel de junglă tehnologizată în care cel mai puternic stă ascuns după holograme, așteptând să te înhațe când te vei dovedi mai slab. Poate, când morbul va trece, ne vom da jos măștile și vom reveni la viața de dinainte. Va fi iarăși ce-a fost? Nu sunt sigur că vreau asta.

Dragoș CIOCĂZAN

Am venit să colindăm „Florile Dalbe”

Spre deosebire de alți ani, când Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* organiza evenimentul *Festivalul de datini și obiceiuri de Crăciun și Anul Nou Florile Dalbe* cu prezența multor ansambluri, cete de colindători și grupuri ce performau jocurile cu măști specifice Anului Nou, anul acesta a fost nevoit să reducă cu mult numărul de participanți, dată fiind situația actuală.

Sâmbătă și duminică, 19 și 20 decembrie 2020, între orele 09.00-17.00, pe lângă prezența meșterilor populari și a artiștilor plastici, vor avea loc ateliere de confecționat sorcove, globuri, decorațiuni pentru bradul de Crăciun și decorat turtă dulce.

Un moment special al programului îl constituie prezența cunoscutului interpret de muzică populară Gelu Voicu, care, împreună cu Taraful *Lăutarii* din Teleorman, vor colinda pe la ferești și vor ura vizitatorilor un an îmbelșugat.

Moș Crăciun se va plimba pe aleile muzeului, iar copiii care se vor întâlni cu el vor primi câte un mic cadou.

La atelierele de creație pot participa copiii cu vârste cuprinse între 6 și 14 ani. Înscrierile au loc la adresa de e-mail programe.culturale@muzeul-satului.ro. Programul atelierelor poate fi consultat pe <https://muzeul-satului.ro/events/am-venit-sa-colindam-florile-dalbe-2/>.

*Accesul la eveniment se face prin achiziționarea biletului de intrare și cu respectarea tuturor regulilor pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19.

Bijuteriile unei prințese gepide la Cluj Napoca

Arheologii Muzeului de Istorie *Transilvania* au găsit, pe când se construia mall-ul din Florești (Cluj), peste 100 de morminte gepide de sec. V-VI. Printre acestea, mormântul unei prințese de aproximativ 18 ani, destul de înaltă pentru epoca sa, având 1.64-1.66 m. „*Bijuteriile prințesei sunt de o rară frumusețe. Sunt aici în fața mea, le ating, pentru că le filmăm pentru al 5-lea episod din „The History of Romania in One Object”, proiect derulat în parteneriat cu Romanian Cultural Institute in New York / ICR New York. Închipuți-vă că sunt din aur, că e vorba de 9 pandantive dintr-un colier, toate decorate cu almandine, înconjurare de aur perlat. Sub fiecare almandină este o foiță de aur, care are scopul de a răsfrânge lumina și de a face mai strălucitoare piatra. După analizele arheometrice, s-a stabilit că pietrele provin din zona Indiei de Sud, respectiv din Sri Lanka, deci se poate spune că, pe vremea aia, ca să porți așa ceva trebuia să te bazezi pe o rețea de comunicare și economică destul de evidentă. Poate nu știți ce sunt gepizii. Ei sunt un popor barbar de origine germanică. Sub conducerea lui Ardaric, au contribuit la destrămarea Imperiului hunic, condus pe atunci de fiii lui Attila. S-au stabilit în Transilvania și în Câmpia Tisei, unde Regatul Gepidic a durat vreo 100 de ani. Aceste bijuterii sunt artefactele martore ale acestei șederi a lor pe aici.”* (Gealina Simion, PR al muzeului clujean.)

Frumoase ca și piesele din tezaurele de la Apahida, aceste bijuterii fac faima oricărui muzeu din lume. Acum ele pot fi văzute în expoziția permanentă a Muzeului de Istorie *Transilvania* din Cluj-Napoca, situat pe str. Constantin Daicoviciu nr. 2, în clădirea cunoscută drept *Casa Petrechevich-Horvath*, continuatorul primei asociații muzeale din Transilvania, *Societatea Muzeului Ardelean*, înființată la 23 noiembrie 1859, dispunând de colecții bogate de antichități, minerale, botanică, o pinacotecă, o colecție etnografică și zoologie, cu peste 24.000 de exponate. Din 1999, deține și un bogat tezaur, deschis la sediul muzeului. Aici sunt și bijuteriile prințesei gepide...

George V. GRIGORE

Surse: zcj.ro; mnit.ro; wikipedia.org

Invitații în lumea artelor plastice

Mă grăbesc să aduc în lumina reflectoarelor un artist special, un puternic animator cultural, un promotor al unor tehnici artistice foarte puțin cunoscute în spațiul românesc.

Vă rog să vă prezentați!

Elena Hăbășescu este numele meu. M-am născut la data de 23 XI 1952 în com. Stănița din jud. Neamț. Visul meu a fost să ajung un mare artist plastic datorită unei întâmplări din copilărie. Îmi plăcea să desenez. Mergeam pe câmp cu oile și luam caietul de desen cu mine. Desenam colțuri din natură care mă impresionau. Într-o zi, brigadierul din sat, un țăran cu 4 clase, cum era pe atunci, s-a uitat la desenul meu și a zis: „Ai să ajungi ca Grigorescu!”. De unde știa acel om simplu de Grigorescu?! Acele cuvinte au rămas ca o amprentă pe sufletul meu, au fost o cheie care mi-a deschis poarta spre lumea artei. Am intrat la Liceul de Artă *Octav Băncilă* din Iași, pe care nu l-am terminat pentru că părinții mei nu aveau posibilitate să mă întrețină. Singura școală unde părinții nu trebuiau să mă întrețină a fost Școala Sanitară. Am lucrat până la pensie în acest domeniu, iar în paralel am studiat pictura. M-am înscris la cursurile Școlii Populare de Artă secția *pictură*. Participam la expoziții naționale și internaționale împreună cu colegii mei de la cenaclul *Tiberiu Bottlik* din Bocșa. După revoluție, internetul m-a ajutat să descopăr frumusețea și utilitatea *Artelor Textile*. Într-un grup internațional de quilt condus de o româncă plecată de ani de zile în Franța, am învățat multe secrete legate de arta textilelor. După ce am ieșit la pensie, primul lucru pe care l-am făcut a fost să mă înscriu la secția *Arte Decorative* din cadrul Facultății de Artă și Design din Timișoara. Am luat examenul de licență cu nota 10. Anii petrecuți în facultate mi-au îmbogățit cunoștințele legate de *Arta Textilă* și astăzi cred că ea mă definește mai bine decât pictura, la care nu voi renunța.

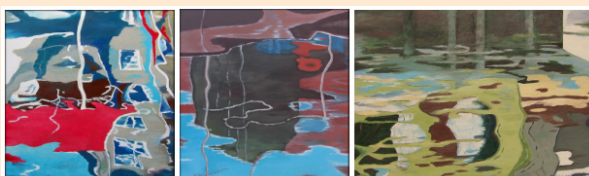
Care sunt tehnicile preferate?

Referitor la pictură, tehnica pe care am folosit-o și o folosesc în continuare este uleiul pe pânză; culoarea se usucă mai greu, îți dă posibilitatea să ștergi dacă ceva nu-ți place, să lucrezi lejer, pe când culorile acrilice se usucă repede și greu mai schimbi nuanțele fără să încarci pânza. În *Arta Textilă* folosesc mai multe tehnici – tehnica firelor textile (*cu Avalon*, un material care se topește în apă, în urma căruia obținem o textură fie simplă sau cu un design ales, *cu tul...*); tehnica *quiltului*, unde avem tehnici de îmbinare a bucăților de material textil sau tehnica aplicării bucăților de material în funcție de model. Folosirea tehnicilor depinde de modelul pe care îl aleg. În facultate, conf. Valentina Ștefănescu de la secția de *Artă Decorativă* a organizat un workshop unde am prezentat, studenților și masteranzilor, *tehnica cu Avalon*.

Ce ne puteți spune despre viața dumneavoastră, dincolo de pictură?

Sunt președinta sucursalei UCP Bocșa. Mă ocup de organizarea expozițiilor acestui grup, avem o revistă anuală,

Elena
HĂBĂȘESCU
– un artist
adevărat,
un puternic
animator cultural

Trei reflexii

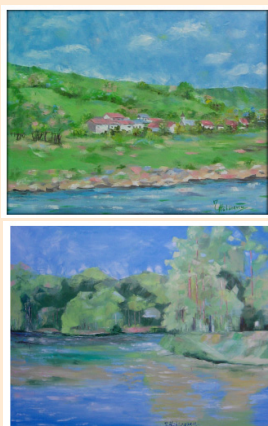
Tablou realizat cu tehnica tulului

Autoportret textil

Peisaj din Bocșa

Simboluri din cultura Cucuteni

Lacul Dognecea

Front Art, care îmi ocupă mult timp. Am scris o carte despre câteva tehnici din *Arta Textilă*: **Din fire și peticele**, care sunt foarte puțin cunoscute în România. Particip la diferite simpozioane literare. În anul 2013 am deschis, ajutată de managerul Casei de Cultură Bocșa, Ioan Liut, o secție de pictură prin Școala Populară de Arte și Meserii *Ion Românu* din Reșița. Am avut elevi și adulți dornici să studieze pictura. Am închis-o în 2016, pentru că m-am înscris la facultate. Am scos și o revistă a Școlii de Artă secția *Bocșa: Ecouri Plastice*. Fiecare elev trebuia să scrie un articol despre artă. În felul acesta îi ajutam să-și dezvolte unele abilități. Folosind un limbaj simplu, pot deveni disciplinați, buni observatori, exersând răbdarea și concentrația.

Mă preocupă *Cultura Cucuteni* în special semnele și simbolurile folosite de artiștii cucutenieni care ne-au lăsat moștenire o serie de vestigii de unde putem afla despre simplitatea și eleganța decorațiunilor folosite de ei în ceramică.

Îmi plac drumețiile, locurile pitorești, îmi place să ascult muzică, îmi plac oamenii liniștiți cu care poți să petreci câteva momente de relaxare povestind despre lucruri interesante. Locuiesc la casă și mă ocup de întreținerea ei, mai puțin de grădină. Am un nepotel care-mi face multe bucurii pentru că este un copil deștept și cuminte.

Este o întrebare la care doriți să răspundeți?

Care este rolul artistului în societate? Operele unui artist sunt educative, pot determina pe mulți să-și urmeze un vis, să-și găsească o preocupare utilă și frumoasă. Sunt un exemplu bun de urmat. Un artist poate modela sensibilitatea oamenilor prin creațiile sale, poate să scoată în evidență frumusețea lumii înconjurătoare cu unele detalii pe care noi nu le observăm. Un artist, prin opera lui, va lăsa moștenire oglinda societății din perioada în care a trăit.

Vă rog să adresați un gând pentru cititorii acestui interviu.

În România lipsește educația artistică. Sunt persoane cu studii superioare care preferă un kitsch în locul unei opere de artă adevărată pentru că nu au minimum de cunoștințe legate de artă. Este bine să alocăm puțin timp pentru a vizita o galerie, să participăm la un vernisaj și, de ce nu?, să mergem la un curs de pictură, desen artistic sau altă specialitate din domeniul artelor. Cu ajutorul culorilor putem exprima idei, stări sufletești, frumusețea sau urâtenia ce ne înconjoară. Doriința de comunicare, nevoia de descărcare a tensiunilor interioare cu ajutorul culorilor nu este altceva decât o stare de creație pe care micii sau marii artiști o transpun pe un suport de pânză, carton, hârtie, lemn... Pentru împlinirea unui vis, nu uitați: niciodată nu este prea târziu! Pablo Picasso spunea: *Arta purifică sufletul de praful vremii de fiecare zi.*

Aristotel BUNESCU

<https://agentiadepresaculturalasiporativa.wordpress.com/>

CETĂȚEAN EUROPEAN

Reprezentanța UE în România informează:

Scutire temporară de TVA pentru vaccinuri și kituri de testare

- La 7 decembrie, au fost adoptate unele noi măsuri importante care vor permite statelor membre să scutească spitalele, medicii și persoanele fizice din UE de taxa pe valoarea adăugată (TVA) atunci când achiziționează vaccinuri împotriva coronavirusului și kituri de testare pentru depistarea acestuia.

Noile norme, adoptate în unanimitate de toate statele membre și bazate pe o propunere a Comisiei din 28 octombrie, sunt menite să ofere un acces mai bun și mai ieftin la instrumentele necesare pentru prevenirea, depistarea și tratarea coronavirusului.

Măsurile vor permite țărilor UE să instituie o scutire temporară de TVA pentru vaccinurile și kiturile de testare vândute spitalelor, medicilor și persoanelor fizice, precum și pentru serviciile conexe. În prezent, statele membre pot aplica cote reduse de TVA pentru vânzările de vaccinuri, dar nu pot aplica o cotă zero, în timp ce kiturile de testare nu pot beneficia de cote reduse. În temeiul directivei modificate, statele membre vor putea aplica fie cote reduse, fie cote zero, atât pentru vaccinuri, cât și pentru kiturile de testare, dacă doresc acest lucru.

Politica fiscală și vamală a UE va continua să joace un rol esențial în asigurarea accesului la aceste materiale medicale esențiale, asigurând, în același timp, siguranța bunurilor care ajung pe piața internă.

Pentru a permite un răspuns imediat din partea statelor membre, normele se vor aplica din ziua următoare datei publicării lor în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Acestea vor rămâne în vigoare până la sfârșitul anului 2022 sau până când se ajunge la un acord cu privire la propunerea Comisiei privind noile norme referitoare la cotele de TVA, în cazul în care acordul survine mai devreme.

Planul de acțiune pentru democrația europeană: consolidarea democrațiilor UE

- Comisia Europeană a prezentat *Planul de acțiune pentru democrația europeană* care urmărește să le ofere cetățenilor mijloacele pentru a acționa, precum și să construiască democrații mai reziliente în întreaga UE.

Planul de acțiune pentru democrația europeană, precum și noul *mecanism european privind statul de drept*, noua strategie de consolidare a aplicării Cartei drepturilor fundamentale, Planul de acțiune pentru sectorul mass-media și audiovizual și pachetul de măsuri luate pentru promovarea și protejarea egalității în întreaga UE vor reprezenta factori esențiali care vor oferi un nou elan democrației europene în fața provocărilor erei digitale. Angajamentul față de democrație este, de asemenea, integrat în acțiunea externă a UE și reprezintă un pilon central al activității desfășurate cu țările în curs de aderare și cu țările din vecinătate.

Pentru a face față provocărilor cu care se confruntă sistemele democratice ca urmare a extremismului în creștere și a distanței resimțite dintre cetățeni și responsabili politici, planul de acțiune prevede măsuri pentru promovarea alegerilor libere și corecte, consolidarea libertății mass-mediei și combaterea dezinformării.

Mai concret, Comisia propune norme juridice privind publicitatea politică online, care vor viza sponsorii conținutului plătit și canalele de producție și de distribuție, inclusiv platformele online, sectorul publicitar și firmele de consultanță politică, și vor clarifica responsabilitățile respective ale acestora. De asemenea, Comisia recomandă măsuri privind siguranța jurnaliștilor și va prezenta o inițiativă pentru a-i proteja de acțiunile strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPPs). În fine, Comisia va coordona eforturile de revizuire a actualului Cod de practici împotriva dezinformării, prin consolidarea cerințelor aplicabile platformelor online și prin instituirea unei monitorizări și supravegheri riguroase.

În contextul revoluției digitale în plină desfășurare, cetățenii trebuie să își poată face alegerile într-un mediu care permite exprimarea liberă a opiniilor, în care există distincții clare între realitate și ficțiune, iar mass-media și societatea civilă sunt libere și pot participa la o dezbatere deschisă, fără interferențe răuvoitoare. Provocările cu care se confruntă UE nu se opresc la frontierele sale, iar orice acțiune întreprinsă la nivel intern va avea impact pe plan extern.

Planul de acțiune pentru democrația europeană prevede măsuri grupate în jurul a trei piloni principali:

1. Promovarea unor alegeri libere și corecte

Comisia va prezenta o propunere legislativă privind transparența conținutului politic sponsorizat („publicitatea politică”). De asemenea, va revizui normele privind finanțarea partidelor politice europene. Prin intermediul *Rețelei europene de cooperare privind alegerile*, va consolida cooperarea între statele membre și va lansa un nou mecanism operațional care va permite realizarea unor schimburi de experiență eficiente și prompte cu privire la aspectele legate de integritatea alegerilor, cum ar fi securitatea cibernetică a acestora.

Comisia va organiza un eveniment la nivel înalt, care va reuni diferite autorități cu scopul de a aborda provocările legate de procesele electorale, precum și de a le oferi cetățenilor mijloacele necesare pentru a participa la procesul democratic în calitate de alegători și de candidați. O democrație sănătoasă

se fondează pe implicarea cetățenilor și pe o societate civilă activă, nu numai în timpul alegerilor. În acest scop, planul de acțiune promovează utilizarea fondurilor structurale ale UE și a finanțării disponibile în cadrul noului program *Europa creativă* și subliniază, de asemenea, importanța participării active a tinerilor, care constituie un element-cheie al *Strategiei UE pentru tineret*. De asemenea, UE va consolida capacitatea misiunilor de observare a alegerilor în țări terțe.

2. Consolidarea libertății și a pluralismului mass-mediei

În ultimii ani, siguranța jurnaliștilor a continuat să se deterioreze, amenințările și atacurile fizice și online împotriva acestora fiind în creștere în mai multe state membre. Din acest motiv, Comisia va propune, în 2021, o recomandare privind siguranța jurnaliștilor, care va atrage atenția în mod special asupra amenințărilor la adresa jurnalistelor, precum și o inițiativă privind limitarea utilizării abuzive a acțiunilor în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP). De asemenea, Comisia va colabora îndeaproape cu statele membre prin intermediul unui dialog structurat și va oferi o finanțare de durată a proiectelor de asistență juridică și practică pentru jurnaliștii din UE și din afara acesteia. În fine, Comisia va prezenta, de asemenea, măsuri suplimentare pentru a sprijini pluralismul mass-mediei și pentru a consolida transparența în ceea ce privește proprietatea asupra mass-mediei și publicitatea de stat, printre altele prin intermediul noului Instrument de monitorizare a proprietății în mass-media.

Planul de acțiune pentru democrația europeană este strâns legat de Planul de acțiune pentru sectorul mass-media și audiovizual, care are obiectivul de a ajuta acest sector să se redrezeze și să valorifice la maximum tranziția digitală.

3. Combaterea dezinformării

Planul de acțiune propune optimizarea setului existent de instrumente al UE pentru combaterea interferențelor străine, inclusiv prin instituirea de noi instrumente care să permită impunerea de sancțiuni financiare asupra celor responsabili. Comisia va coordona eforturile pentru a transforma *Codul de practici împotriva dezinformării* într-un cadru de coreglementare a obligațiilor și a responsabilității platformelor online, în conformitate cu viitorul *Act legislativ privind serviciile digitale*. În acest scop, Comisia va publica, în primăvara anului 2021, orientări privind consolidarea *Codului de practici* și va institui un cadru mai solid pentru monitorizarea punerii în aplicare a acestuia. De asemenea, Comisia și Înalțul Reprezentant vor lua măsuri suplimentare pentru a consolida reziliența societăților noastre și a încuraja parteneriatele internaționale.

***Comisia va pune în aplicare în mod progresiv *Planul de acțiune pentru democrația europeană* până în 2023 – anul dinaintea alegerilor pentru Parlamentul European. De asemenea, Comisia va evalua ulterior progresele realizate și va examina dacă sunt necesare măsuri suplimentare. Va continua să colaboreze cu Parlamentul European și cu Consiliul, precum și cu un cerc larg de actori naționali publici și privați, pe lângă autoritățile guvernamentale, toți aceștia având un rol esențial pentru consolidarea rezilienței democrațiilor noastre.

CETĂȚEAN EUROPEAN

Universitățile europene: cu gândul la un viitor mai bun

Succesul proiectului european depinde de capacitatea UE de a construi un viitor mai bun pentru cetățenii europeni. Un viitor mai bun nu poate exista în afara educației. Rolul formării viitorilor specialiști ai Uniunii este o misiune care pare din ce în ce mai complicată. Acesta pare a fi mesajul care se desprinde din Cartea albă a Comisiei privind viitorul Europei, care stă la baza inițiativei *Investiția în tinerii Europei* și a *Noii Agende pentru competențe în Europa*. Concluzia materialului citat este că existența unor sisteme eficiente de educație și formare este fundamentală pentru societatea europeană, pentru creșterea economică și pentru o ocupare durabilă a forței de muncă în viitorul apropiat și mai îndepărtat. Oamenii-cheie pentru noua *Economie 4.0* trebuie pregătiți din timp, motivul fiind evoluția rapidă a tendințelor din economie, dar și o uriașă schimbare a structurii sociale datorată informatizării accelerate a tuturor domeniilor de activitate. Pilonul european al drepturilor sociale și documentul de reflecție privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare identifică educația și competențele ca fiind o prioritate pentru cooperarea europeană. Agenda învățământului superior este parte a unei ample strategii inițiate de Comisia Europeană pentru a sprijini tinerii și pentru a consolida conceptul european al drepturilor sociale. Aceasta vine în completarea comunicărilor Comisiei Europene privind îmbunătățirea și modernizarea educației și recunoaște rolul acesteia în configurarea viitorului Europei.

Toate studiile întreprinse, precum și concluziile discuțiilor purtate de liderii europeni pe această temă au fost reunite într-un document intitulat *Reflecții și scenarii pentru UE-27 până în 2025*. Îmbunătățirea și modernizarea învățământului superior este o necesitate imediată, pentru că asigură stabilirea bazei unei societăți democratice, prospere, favorabilă incluziunii. Pentru a fi pusă în aplicare, va fi nevoie de o cooperare strânsă între părțile interesate din cadrul și din afara învățământului superior. Comisia Europeană va iniția un dialog privind punerea în aplicare a acestor acțiuni și va colabora cu părțile interesate – statele membre, Parlamentul European, Comitetul Regiunilor, Comitetul Economic și Social și Banca Europeană de Investiții – asigurându-se de armonizarea aplicării agendei cu prioritățile din actualele și viitoarele programe de finanțare ale UE. Această strategie-program privind învățământul superior are scopul de a ajuta statele membre să asigure o educație de înaltă calitate, favorabilă incluziunii pentru toți tinerii, printr-o serie de măsuri concrete, astfel încât aceștia să dobândească cunoștințele și competențele necesare pentru a participa pe deplin la viața societății, să fie în măsură să răspundă la noile oportunități și provocări determinate, de exemplu, de globalizare și de revoluția tehnologică și să își poată adapta educația la necesitățile pieței muncii.

Sistemele de învățământ superior ale UE se confruntă cu noi provocări: necorelarea între competențele de care are nevoie Europa și competențele pe care le deține; diviziuni sociale persistente aflate în creștere; un decalaj în materie de inovare; diferitele componente ale sistemelor de învățământ superior care nu colaborează întotdeauna în mod corespunzător. Considerând că este momentul să se ofere o nouă direcție învățământului superior, au fost propuse o serie de priorități de acțiune, sprijinite prin activități la nivelul UE: combaterea viitoarelor necorelări în materie de competențe și promovarea excelenței în dezvoltarea acestora (nevoia de personal înalt calificat, o programă și programe bine concepute); consolidarea sistemelor de învățământ superior conectate și favorabile incluziunii (eliminarea problemelor de natură socială, cooperarea sistematică dintre instituțiile de învățământ superior, școli și furnizorii de învățământ și formare profesională), asigurarea contribuției instituțiilor de învățământ superior la inovare (soluții noi la probleme economice, sociale și de mediu, precum și specializării inteligente); sprijinirea sistemelor de învățământ superior eficiente și eficiente (crearea de stimulente și stabilirea unor obiective și standarde de calitate, precum și orientarea și echilibrarea investițiilor). Pentru fiecare dintre aceste priorități, Comisia Europeană va întreprinde acțiuni prin care urmărește să se asigure că bunele practici și cele mai recente evoluții în materie de educație, cercetare și inovare sunt partajate și aplicate la scară cât mai largă în Europa și în lume. Această circulație internațională a ideilor este stimulată de cooperarea dintre studenți, cercetători, personal, instituții și guverne, de mobilitatea fizică a persoanelor în cadrul instituțiilor europene de învățământ superior. Pentru fiecare provocare, vor trebui identificați factorii interni sau externi care afectează sau ar putea afecta performanța sistemelor de învățământ superior din zona în cauză.

Ce se întâmplă, în context, în România? Strategiile guvernamentale din ultimii trei ani au însemnat, de fapt, foarte multe promisiuni, strategii și multă hârtie pe care au curs fluvii de cerneală. Obiective precum: creșterea numărului de studenți, inclusiv prin ocrotirea legislativă a universităților private, concomitent cu îmbunătățirea calității procesului de învățământ și adaptarea programei la realitățile economice; finanțarea multianuală corespunzătoare și previzibilă pentru instituțiile de învățământ superior din România, cu accent asupra domeniilor cu potențial de creștere; creșterea calității și relevanței programelor de studii universitare, inclusiv prin îmbunătățirea cadrului metodologic de autoevaluare și evaluare externă, la toate nivelurile de studii; creșterea autonomiei universitare și întărirea responsabilității și transparenței în instituțiile de învățământ superior; realizarea clasificării instituțiilor de învățământ și ierarhizarea programelor de studii; creșterea rolului universității în societate nu sunt, deocamdată, decât proiecte la nivel declarativ. Singurele care reușesc să facă pași în sensul racordării la politica europeană rămân universitățile private, obligate să-și desfășoare activitatea într-un mediu concurențial. Nu putem spera decât ca, la un moment dat, guvernanții – oricare vor fi aceștia – să ia în serios rolul educației superioare a tinerilor, pentru că de acest lucru depinde modul în care va arăta viitorul națiunii într-un context global care se anunță din ce în ce mai complicat. Vreamea jumătăților de măsură a trecut. Economia viitorului va fi preponderent una a „gulerelor albe”, iar România trebuie să se pregătească pentru momentul în care chiar nu-și va mai permite să ascundă gunoii sub preș.

Dragoș CIOCĂZAN

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: INFOLex (POCA/491/126354)

Principiile fundamentale care guvernează sistemele educaționale naționale în unele state ale Uniunii Europene (IV)

Indiferent de locul în care trăiesc, toți copiii și tinerii din **Suedia** trebuie să aibă acces egal la sistemul de învățământ public. În toate cele 290 de localități există școli care asigură învățământul obligatoriu. Cu toate acestea, distanța de la domiciliu la școală variază foarte mult între și în interiorul localităților. Autoritatea administrativă locală trebuie să asigure transportul zilnic dacă educația școlară obligatorie nu poate fi acordată la mică distanță de locul în care locuiește un copil sau din cauza condițiilor de trafic sau a altor circumstanțe. În locurile din afara Suediei, unde trăiește un număr relativ mare de suedezi, există școli suedeze sau instruire în limba suedeză, de exemplu în așa-numitele școli internaționale, finanțate prin granturi speciale de stat.

Sistemul educațional suedez se bazează pe filosofia conform căreia toți elevii au același drept la dezvoltare personală și la experiențe de învățare. Acest drept este prevăzut în art. 1 din Legea învățământului. Includerea tuturor elevilor în acest principiu este crucială, iar drepturile educaționale pentru elevi. Acesta este un punct de vedere filosofic important pentru organizarea și funcționarea școlii. Dezbaterele anterioare s-au axat pe premisele pentru integrare. Acum, accentul s-a mutat la nevoia de a justifica opțiunile segregate luate în considerare pentru elevi (Country information for Sweden - Systems of support and specialist provision, în <https://www.european-agency.org/country-information/sweden/systems-of-support-and-specialist-provision>).

În ceea ce privește legislația specifică, Legea învățământului – *Skollag* (2010: 800) se aplică începând cu 1 iulie 2011. Aceasta conține reglementări de bază pentru preșcolari (*förskolan*), clasa preșcolară (*förskoleklassen*), școala obligatorie (*grundskolan*), școala secundară superioară (*gymnasieskolan*), educația municipală pentru adulți (*kommunal vuxenutbildning*), învățământul suedez pentru imigranți (*sfi*), școala pentru populația saami (*sameskolan*), precum și centrul de petrecere a timpului liber (*fritidshemmet*). Se aplică, de asemenea, educației pentru elevii cu dizabilități de învățare și educației pentru elevii cu tulburări de auz și/sau cu dizabilități grave de limbaj.

De asemenea, aceasta reglementează drepturile și îndatoririle elevilor și ale părinților / tutorilor acestora. În măsura în care este posibil, aceleași reguli se aplică și școlilor municipale și școlilor independente (*fristående skolor*).

Ordonanța privind educația – *Skolförordning* (2011:185) se aplică începând cu 1 iulie 2011 și reprezintă o completare la *Skollag* (2010:800).

Curriculumul pentru școala obligatorie pentru elevi cu tulburări de învățare (*Läroplan för grundskolan 2011*) se aplică de la 1 iulie 2011 și conține obiective generale și

orientări, precum și programele de școlarizare obligatorie pentru elevi cu tulburări de învățare (*grundskolskolan*).

Ordonanța privind învățământul secundar superior – *Gymnasieförordning* (2010: 2039) este o completare la *Skollag* (2010: 800) și conține reglementări pentru școala secundară superioară (*gymnasieskolan*). Se aplică, de asemenea, elevilor cu tulburări de învățare din învățământul secundar superior și învățământul pentru elevii cu dificultăți de auz și / sau cu dizabilități de limbaj severe.

În 1994 (cu intrare în vigoare la 1 ianuarie 1995), în Constituția suedeză, prin art.18, a fost inclus un drept specific la educație gratuită, care stipulează că „toți copiii incluși în învățământul obligatoriu au dreptul la educație elementară gratuită în cadrul sistemului public de învățământ”.

Dreptul la educație în Suedia a fost introdus pentru prima dată ca o dispoziție pentru preoții locali de a-și învăța enoriașii (atât fete cât și băieți) să citească, prin Legea privind biserica (SFS 1686:903), intrat în vigoare în 1688 (<https://www.loc.gov/law/help/constitutional-right-to-an-education/sweden.php>). Un sistem școlar public și obligatoriu (*Folkskola*) pentru copii a fost instituit prin Legea privind educația publică în Regat din 1842. Parohiile locale au dat o oarecare autonomie cu privire la momentul în care să se înscrie copii, dar cel mai târziu copiii urmau să se înscrie înainte de a împlini 9 ani. Nu se percepeau taxe de școlarizare. Obligatorietatea pentru toți copiii de a urma cursuri la nivelul *Folkskola* a fost instituită în 1882 și includea copiii cu vârsta cuprinsă între 7 și 14 ani.

De-a lungul timpului, sistemul școlar s-a schimbat și astăzi este format din învățământ de bază obligatoriu (*grundskola*) de nouă ani, urmat de învățământul secundar superior de trei ani (*gymnasieskola*), care este opțional.

Normele de bază referitoare la învățământul obligatoriu sunt stabilite în Legea privind școlile complete (*Skollag*, SFS 2010: 800) din 2010. Curriculumul actual, numit Lgr 11 (*Läroplan för grundskolan*), a fost introdus în 2011 (<https://www.perfar.eu/policy/education/sweden>). Autoritățile locale sunt responsabile de funcționarea acestor școli, însă cadrul legal este național și se aplică tuturor școlilor (publice și private).

Legea privind învățământul din 1882 a introdus câteva modificări ale cadrului juridic, însă aceste reforme nu au fost răspândite uniform în întreaga țară. De asemenea, aceasta a precizat că profesorii ar trebui să fie instruiți corespunzător, dar au permis câteva excepții de la această regulă. Legea din 1921 (SFS 1921: 604) a instituit un curriculum național. Parlamentul a decis să prelungească durata învățământului obligatoriu la 7 ani (SFS 1936: 305) pentru copii cu vârsta între 7 și 14 ani, începând cu anul 1937. Această reformă nu a fost totuși implementată la nivel național până în 1949. În 1958 (SFS 1958: 399) a existat o reorganizare a sistemului școlar în care școlile au fost separate de biserică și au fost organizate prin intermediul autorităților regionale care operează în numele guvernului. Toți copiii care locuiau în Suedia au fost astfel obligați să meargă la școală timp de 7 ani întregi. Copiilor cu nevoi speciale li s-a oferit sprijin suplimentar. Un alt act normativ

din 1962 a dus la o schimbare în Legea privind învățământul complet (bazată pe adoptarea a două legi separate, SFS 1962: 319 și SFS 1962: 439), care prelungeau învățământul obligatoriu până la 9 ani. Prin introducerea școlii complete a fost creat un sistem școlar unitar, iar școlile alternative (inclusiv școlile de fete) au fost eliminate. A fost introdus și o nouă curriculum. Noul sistem școlar a fost în plină funcționare până în 1971.

Începând din anii 1970, curricula școlare complete au suferit câteva schimbări, în special în 1980, 1994 și 2011. Aceste reforme reflectau ideile contemporane privind competențele și abilitățile pe care școala ar trebui să le transmită elevilor.

Odată cu introducerea școlii complete, aproape toți elevii au devenit eligibili să participe la învățământul secundar (gimnazial), urmând fie o perioadă (de trei ani) teoretică, fie una (de doi ani) vocațională.

Potrivit art. XI din Constituția **Ungariei**, intrată în vigoare la 1 ianuarie 2012, toți cetățenii maghiari au dreptul la educație. Ungaria asigură respectarea acestui drept prin extinderea și generalizarea învățământului public, prin furnizarea de învățământ primar gratuit și obligatoriu, învățământ gimnazial gratuit și general disponibil și învățământ superior disponibil pentru toate persoanele în funcție de abilități și prin furnizarea de sprijin financiar către beneficiarii sistemului de învățământ, așa cum se prevede prin lege.

Conform art. XV alin.(5), prin intermediul unor măsuri speciale, Ungaria protejează familiile, copii, femeile, persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități.

Art. XVI al Constituției ungare prevede că fiecare copil are dreptul la protecția și îngrijirea necesară pentru buna sa dezvoltare fizică, mentală și morală, iar părinții au obligația de a avea grijă de copiii lor minori. Această obligație include furnizarea de școlarizare pentru copiii lor.

Principalul act normativ care reglementează învățământul în Ungaria este Legea CXC din 2011 privind educația publică (Act CXC of 2011 on National Public Education (http://www.ilo.org/dyn/natlex/natlex4.detail?p_lang=en&p_isn=106832&p_count=5&p_classification=09)).

În Ungaria (https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/hungary_en), școlile și grădinițele sunt înființate și întreținute de stat, de administrațiile locale, de administrațiile locale ale minorităților, de persoane juridice (fundații, biserici etc.), precum și de persoane fizice. Aproximativ 90% din copii frecventează instituțiile din sectorul public.

În ultimii ani, susținerea sistemului educațional a devenit mai centralizată. În ianuarie 2013, statul a preluat întreținerea instituțiilor de învățământ public (cu excepția grădinițelor) de la autoritățile locale (Act CLXXXVIII of 2012 on the takeover of municipality-maintained schools by the state). Cu toate acestea, administrațiile locale primesc contribuții din partea bugetului central pentru finanțarea educației în grădinițe, dar sunt responsabile pentru organizarea îngrijirii și educației timpurii a copiilor.

Expert media Florin FĂINIȘI

INFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

103.4 FM și online pe www.7radio.ro

PROGRAMUL Radio Seven

Ora	Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri	Sambata	Duminica	ora
7-10	7 Dimineața. R.: Mihai Cioceanu, Alex Crăciun <i>emisiune live</i>					SEVEN MUSIC Experiența Urbană. R.: Maria Duda Azi în istorie. R.: Ovidiu Vasile 7 Tech. R.: Tibi Ursan SEVEN MUSIC 7 la SEVEN. Echipa SEVEN Povești Nespuse ECHIPASEVEN Silviu Munteanu și prietenii săi. Vorbe cu personalitate. Iminis Miricioiu 80 Remember R. Tache Drumul Mătasarilor. S. Munteanu Povești Nespuse și prietenii săi. 80 Remember R. Tache		
10-13	Divers cu Sens. R.: Bogdan Nicolescu <i>emisiune live</i>							
13-16	Tache și Face! R.: Robert Tache. <i>emisiune live</i>					12-13		
16-19	Pâine și Kirk. R.: Kirk. <i>emisiune live</i>					13-14		
19-22	Vorbe'n Aer. R.: Tibi Ursan. <i>emisiune live</i>					14-17		
22-23	7 Tech. Tibi Ursan Vorbe cu personalitate. (R) I. Miricioiu					17-18		
23-24						18-20		
						20-21		
						21-22		
						22-23		
						23-24		

Cetină ninsă de brad

Se apropie cu pași repezi, vestit de primele ninsori ale iernii. Crăciunul, una dintre cele mai vechi sărbători ale creștinătății se strecoară încet, încet în casele și gândurile noastre. Puțin altfel în acest an în formă, dar cu aceeași profundă semnificație în fond. Tradițiile nu par să fie stânjenite nici de restricțiile impuse de situația medico-sanitară, nici de lumea digitalizată a secolului XXI. Există undeva, în sertarele ascunse ale conștiinței populare, locuri și tresăriri greu de reprimat. Pentru că sărbătoarea Nașterii Domnului este un exercițiu de smerenie, dar și o victorie a binelui împotriva întunericului. Apariția pe lume a Mântuitorului a fost un pas spre pace și liniște într-o lume care își uită greșelile și le repetă obsesiv, cu patimă, cu încrâncenare. Ce putea fi mai frumos atunci și ce este mai sublim acum, decât regăsirea în jurul bradului împodobit a familiei risipite, mesele îmbelșugate și frumos ornamentate, și mai ales năsururile de copii lipite de geamul înghețat în așteptarea magiceii sănii a Moșului.

În ciuda campaniilor de marketing care ne îndeamnă la cheltuieli nečugetate, Crăciunul este o sărbătoare a meditației, a introspecției, un festival al binelui dedicat și celor care cred și celor mai puțin înclinați spre credință. Pentru că nu despre asta este vorba de Crăciun. Această sărbătoare este, de fapt, un armistițiu cu noi înșine, un episod care ne învâluie pentru câteva zile în lumea de basm a copilăriei.

Mai ales ruralitatea noastră, pe care în ultimii ani ne străduim să o contestăm ea și cum ne-ar fi rușine de propria înfățișare, păstrează toate legăturile cu un alt fel de calendar, diferit de cel oficial. În satele din Bărăgan, țărani îmbracă porțile în chenare de vâsc, în așteptarea colindătorilor care nu vor întârzia să se arate în seara de Ajun, aducându-le la poartă steaua de mucava și beteală, aidoma, în credința lor, Luceafărului văzut de cei trei Magi din vechime. În alte părți ale țării, se împodobesc brazi în ograda pusă în rânduială, așa cum se cuvine la zi de mare sărbătoare. În satele de munte din Nord, se coc colaci și plăcinte de post, iar pragul ușii e îmbrăcat în snopuri de grâu curat, ca să fie belșug peste iarnă. Preoții umblă cu Icoana Nașterii din casă în casă, sfințind apele din fântâni, vinul și toate viețuitoarele care se pot găsi în curtea omului. Se spun rugăciuni de dezlegare a apelor de îngheț și tulbureală, de iertare, de recunoștință că a mai trecut un an care ne-a găsit pe toți ai casei sănătoși. De acum și până după Anul Nou pe ulițe vor trece în mare zarvă, după obiceiul fiecărui loc, cântând și jucând vifilemul (viflaimul în unele locuri), plugușorul, sorcova, *Vasilica* sau jocul cu măști, țurca, cerbul, brezaia, capra, ursul, irozii, căluții, călușarii. Vuiesc satele de atâta bucurie cântată și jucată de tineri, copii și vârstnici laolaltă. În satele de munte ale Ardealului apar de niciunde *țahondrele* sau *turcii*, dansatori mascați vestind Nașterea și alungând răul. În multe zone, colindătorii obișnuiesc să spună, atunci când părăsesc curtea gospodarului: *Noi plecăm, Dumnezeu intră*.

În dimineața de Crăciun, la fel ca de Paști, este bine să ne spălăm pe față cu apă curgătoare, în care punem o monedă de argint. Vom fi astfel curați ca argintul, feriți de bube și betșuguri, care se vor duce pe apa sâmbetei. Primii care pornesc cu colindatul, în dimineața de Ajun, sunt copiii și tinerii. Aceștia sunt primiți de creștini cu mere, nuci, covrigi și cu turte numite „Scutecelele lui Hristos”. În Oltenia bătrânii freacă pragurile casei, ale grajdurilor și ale șurilor cu usturoi. Apoi merg la animale și membrii casei și îi ung pe frunte în forma crucii. Astfel vor fi feriți de strigoii și duhuri rele tot anul viitor. Femeia care face colacii pentru Crăciun, se duce în grădină cu mâinile pline de aluat și zice către fiecare pom așa: „măr, păr, etc, astfel de rodnic să fii cum stă aluatul pe mâinile mele”. În seara de ajun, fata care vrea să știe dacă se va mărita anul viitor trebuie să meargă afară. Ia un braț de lemn tăiat mărunț și le va pune sub masă. După ce termină toată lumea de mâncat fata trebuie să le numere. Dacă numărul va fi cu soț ea se va mărita anul viitor.

Se spune că pentru a ne scăpa de păcate, Dumnezeu a lăsat colindele, ca în fiecare an de Crăciun numele cel sfânt al Domnului să vină la urechile oamenilor și să nu fie tentați să facă lucruri rele. Potrivit tradiției, atunci când colindele nu se vor mai auzi pe pământ, vor ieși diavolii și lumea va încăpea pe mâna lor. Oare câtă vreme de acum încolo se vor mai auzi glasuri de copii și bărbați tineri colindele pe străzile și ulițele României? Nu neapărat de frica diavolilor întreb, ci din teama că, în viteza cu care ne trecem și petrecem viața, ne putem reteza, din prea mult zel, rădăcinile.

În unele sate din Ardeal și Maramureș există o altă interpretare a colindelor și răsplatei pentru cei care urează la ferestrele gospodarilor: **Maica Domnului, fiind pe cale să nască, cere adăpost lui Moș Ajun.** Acesta, motivând că e un om sărac, o refuză, îndrumând-o spre fratele său mai bogat, Moș Crăciun. **Moș Crăciun era stăpânul staulului unde au stat Iosif și Maria când s-a născut Iisus.** Moș Ajun păzea noaptea vitele și a mers de i-a spus lui Crăciun că Maria stă să nască. Moș Crăciun a trimis-o astfel pe nevasta sa să o moșească pe Maria. După naștere, el l-a așezat pe Iisus sub un măr și a început să culeagă fructe pe care le azvârlea de bucurie la toți copiii care treceau pe acolo. De aici, obiceiul de a oferi mere colindătorilor. Este surprinzătoare multitudinea interpretărilor, inventivitatea și nemăsurata fantezie a creatorului popular anonim.

Se apropie Crăciunul. Un moment de liniște și autoanaliză, de pace. Un răgaz binecuvântat. Să lăsăm la ușă toate relele și să ne apropiem palmele de foc, simțindu-i aproape, chiar dacă nu vor fi lângă noi, pe toți cei dragi. Să primim colindători.

Să zâmbim adevărat și să încercăm, pentru câteva zile, să nu fim fățarnici, duplicitari sau malițioși. Crăciun fericit și sărbători împlinite!

Dragoș CIOCĂZAN

Deschide ușa creștine

Deschide ușa creștine
Că venim din nou la tine
Drumu-i lung și-am oboșit
De departe am venit.

Și la Viflaeem am fost
Unde S-a născut Hristos,
Și-am văzut pe-a Sa mamă
Pe care Maria-o cheamă.

Cum umbla din casă-n casă
Ca pe fiul ei sa nască.
Umbla-n sus și umbla-n jos
Ca să nască pe Hristos.

Umbla-n jos și umbla-n sus
Ca să nască pe Iisus,
Mai tarziu găsi apoi
Un staul frumos de oi.

Și acolo pe fân jos
S-a născut Domnul Hristos
Cete de îngeri coboară
Staulul de-l înconjoară.

Îngerii cu flori în mână
Împletesc mândră cunună
Pe cunună-i scris frumos
„Astăzi s-a născut Hristos!”

Care cu puterea Sa
Mântui-va El lumea
Și-de acum până-n vecie
Mila Domnului să fie
Tuturor cu bucurie!

Astăzi s-a născut Mesia

O ce veste minunată De la Vifleem se-arată Cerul strălucea Îngerii veneau Pe-o rază curată.	Păstorii cum auziră Spre locașul sfânt porniră Unde au aflat Prunc prea luminat Și îl prea-măriră	Bucurați-vă cu toții Că s-a stins puterea Morții Astăzi s-a născut Cel fără de-nceput Cum au spus prorocii.
Căci la Vifleem Maria Săvârșind călătoria Într-un mic locaș Lângă acel oraș S-a născut Mesia	E Iisus păstorul mare Turmă ca El nimeni n-are Noi îl laudăm Și ne închinăm Cu credință tare.	În coliba păstorească Vrut-a Domnul să se nască Fiul său cel sfânt Nouă pe pământ Să ne mântuiască.